

49 . Capidava | Comuna: Topalu | Județ: Constanța | Punct: Cetate | Anul: 2006

Anul: 2006

Cod RAN: 63063.01

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Adrian Bălășescu, Valentin Radu

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României

Raport

Analiza arheozoologică preliminară

Resturile faunistice aduse la MNIR-CNCP provin de la mai multe specii; ceea ce frapază este faptul că cele mai multe dintre acestea provin de la un cal (*Equus caballus*) și el pare să fi fost în conexiune anatomică.

Piese de osoase de cal identificate sunt reprezentate de craniu, coloana vertebrală aproape completă (lipsește vertebrele toracice 17 și 18, prima vertebră lombară și 12 vertebre caudale), 16 perechi de coaste (majoritatea sunt sparte recent), membru posterior dreapta din care avem paleta iliacă, patella (rotula), tibia, oasele tarsiene (dintre ele lipsește doar micul cuneiform), metatarsienele II, III și IV, oasele sesamoide, falangele 1, 2 și 3.

Vârsta animalului identificat a fost determinată facil pe baza dentiției; astfel la nivelul mandibulei se observă că I3 (incisivul 3), C (caninul) și M3 (molarul 3) nu au ieșit încă complet, ceea ce ar sugera o vârstă a individului în jur de 4-4,5 ani; la această observație putem adăuga și faptul că toate oasele lungi sunt epifizate (prin urmare animalul are o vârstă de peste 3,5-4 ani).

Sexul animalului este mascul, dacă avem în vedere canini care sunt în curs de ieșire și care la specia *Equus caballus* reprezintă un caracter sexual extrem de bun.

Din punct de vedere tafonomic, la nivelul a mai multor oase (paleta iliacă, tuberculul calcaneului) se observă urme de rosături care sunt datorate unor carnivore (cu siguranță câini); oasele analizate nu prezintă absolut nici o urmă de descărnare sau dezarticulare și nici urme de ardere, ceea ce ne face să credem că avem de-a face cu o mortăciune aruncată în ultima fază de funcționare a străzii, datată la sfârșitul sec. VI - începutul sec. VII; este posibil ca restul scheletului să se găsească pe o rază de 10-20 m în jurul acestui complex, în cursul săpăturilor practicate în următorii ani.

Din punct de vedere patologic, animalul prezintă o serie de deformări ale tibiei (porțiunea distală; fața anterioară și posterioară - mai ales) și ale metatarsului III (țesut «umflat» în porțiunea proximală și numeroase denivelări ale porțiunii distale); cauza acestei patologii în acest moment al studiului nu se poate stabili; este dificil de știut dacă această patologie ar fi putut determina moartea animalului.

Provenind din aceeași zonă cercetată din sectorul VII al cetății de la Capidava, s-au identificat și alte resturi faunistice, care prezintă o serie de trăsături ce caracterizează în general deșeurile menajere. Este vorba de:

- o ulna de pasăre;
- o ulna de ovicaprin (diafiza);
- radius dreapta de ovicaprin (diafiza) cu urme de dinți de carnivore în porțiunea distală;
- tibie stângă de ovicaprin (diafiza) cu urme de dinți de carnivore în porțiunea proximală;

- tibie stângă de ovicaprin (extremitate distală);
- radius dreapta de vită (extremitate proximală);
- falangă I de vită.

Studiul materialului arheo ihtiologic

Valentin Radu (MNIR-CNCP)

În campania din 2006 au fost studiate un număr de 271 resturi osoase de pește (tab. 1) din care au fost determinate 218 (80%). Acestea aparțin în exclusivitate speciilor prezente în Dunăre: cegă (*Acipenser ruthenus*), morun (*Huso huso*), știucă (*Esox lucius*), plătică (*Abramis brama*), roșioară (*Scardinius erythrophthalmus*), somn (*Silurus glanis*) și șalău (*Stizostedion lucioperca*).

În acest material cele mai numeroase sunt resturile de somn (49,5% din resturile determinate) urmate apoi de cele de crap (33%). Astfel de oase sunt dintre cele mai mari. Acest fapt este datorat în primul rând modului de prelevare și credem că o eșantionare a unui volum oarecare de sediment urmat de cernerea lui ar putea evidenția și resturile unor specii de mici dimensiuni.

Sturionii. Osul de morun identificat aparține unui individ de talie foarte mare iar resturile de cegă provin de la un individ destul de mic (cca. 1 kg).

Știuca (*Esox lucius*). Au fost reconstituite dimensiunile pentru 6 indivizi. Patru dintre aceștia prezintă talii mici și medii pentru această specie cuprinse între 537 și 698 mm lungime totală (greutăți aproximative între 1 și 2,3 kg). Un individ este de talie mare 928 mm (5,9 kg) și unul de talie foarte mare 1168 mm (cca. 12 kg).

Crapul (*Cyprinus carpio*). Pentru cei 22 de indivizi cărora li s-au reconstituit taliile constatăm că există două grupe dominante. 45% din indivizi prezintă talii între 400-600 mm lungime totală (greutăți aproximative între 1,4 și 3,5 kg) și 40% între 700 și 1100 mm (greutăți între 5,5 și 14,5 kg). Ca și în cazul somnului acestea sunt talii mari și foarte mari caracteristice indivizilor reproducători. În acest material am identificat și 4 indivizi cu greutatea ce putea depăși 10 kg.

Plătica (*Abramis brama*) este reprezentată de doi indivizi cu taliile de 357 () și 512 mm lungime totală (greutăți de 0,5 și 1,7 kg) ce pot fi încadrate ca medii.

Roșioara (*Scardinius erythrophthalmus*) este prezentă cu un individ de 319 mm și cca. 500 g ce reprezintă o talie foarte mare pentru această specie.

Somnul (*Silurus glanis*). Taliile indivizilor studiați sunt în general medii și mari. Acestea se eșalonează de la 733 mm lungime totală până la cca. 2538 mm. Repartiția pe clase de talii (fig. 3) ne arată ca 71% din indivizi (35 din 49) prezintă talii cuprinse între 700 și 1300 mm (greutăți aproximative între 2,6 și 15 kg). Menționăm și existența a câtorva indivizi de talii foarte mari 2300-2500 mm (cca. 100 kg).

Șalăul (*Stizostedion lucioperca*) se prezintă cu trei indivizi de talii medii cuprinse între 611-737 mm lungime totală (greutăți între 2 și 3,6 kg).

Rezultatele acestui studiu ne arată că pescuitul în Dunăre se realiza cu succes atât pentru speciile ce se capturau cu unelte ce au la bază plasele cât și la cele ce necesita doar cărlige. Taliile mari frecvente de captură sunt indicator al bogăției zonei în pește și nu arată cătuși de puțin existența unui suprapescuit. În acest moment al cercetării este dificil de afirmat dacă exista un pescuit orientat spre captura indivizilor de talii foarte mari sau doar a anumitor specii. Cantitativ doar pentru acest material masa reprezentată de pești consumați se ridică la cca. 1,3 tone. Urme de tranșare sau identificat doar la nivelul vertebrelor caudale de somn și ne indică că peștii de mari dimensiuni sufereau o preparare prealabilă. Alte urme sunt cele de dinți și roșături cauzate de faptul că resturile osoase neinteresante au fost date probabil la câini.

[Raportul 3621 din cronica.cimec.ro](#)
[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
